

INTERPREȚII despre autor și roluri

● ÎN CĂUTAREA... „CETĂȚEANULUI“

Costache Antoniu în Cetățeanul turmentat

Debutul în Caragiale mi l-am făcut distribuit fiind personal de Topirceanu, vremelnic director de teatru.

Foarte tânăr actor, am jucat alături de unul dintre cei mai de seamă interpreți ai lui Caragiale, Vernescu-Vilcea, a cărui artă adinc realistă și al cărui umor sobru și reținut mi-au fost exemplu.

Poseda bătrînul Vernescu-Vilcea două scrisori de la Caragiale. La insistențele noastre, actorii tineri, ne-a povestit originea lor :

— Ne aflam în turneu la Rîmnicu-Vilcea. Ca de obicei, trupa fără bani, datori la hotel, amantați la birt. Nici o scăpare. Ne hotărîm să jucăm o piesă nouă : *O noapte furtunoasă*. La premieră, în grădină, 70 de spectatori ; după reprezentație, omul de la control ne spune că a fost în grădină un domn cu ochelari și pălărie de pai, care l-a întrebat : «Măi, care le dă de mîncare?»

— Cine să fi fost ? — ne întrebăm noi.

— Fiscul, percepția, — spune unul.

— Ba era de la Mitropolie, să vadă dacă piesa nu e păcătoasă...

Ne perpelim toată noaptea.

Și, după o vreme, am primit scrisorile de la Caragiale. Avea cuvinte bune pentru mine !"

Am citit scrisorile adresate bătrînului actor, și Caragiale nu-și precupețea laudele la adresa interpretului lui Jupîn Dumitrache.

La „școala“ lui Vernescu-Vilcea m-am apropiat de teatrul lui Caragiale, atît de strîns legat de cariera mea.

Cel mai drag din aceste roluri, pe care mă străduiesc neconținut să-l îmbogățesc cu noi nuanțe de interpretare, este Cetățeanul turmentat.

Am căutat să-l înfățișez pe acest vișios ca pe un dezorientat, sau, așa cum spune Caragiale, ca pe „o minge azvîrlită de jocul partidelor în lupta lor pentru putere“.

Deși „apropiat“, nu este lipsit de o undă de umanitate acest cetățean. Și această undă de umanitate, pe deasupra atîtor tare, mă străduiesc să o redau în interpretarea mea.

Costache Antoniu
artist al poporului